

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe un an 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicat

Sorteori nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.

N° 156.

Duminică, 13 (25) Iulie.

1886.

BrașovŪ, 12 Iulie 1886.

Eri amŷ vorbitŷ de marea bătăia de capŷ, ce-o pricinuesce Ungurilorŷ cestiunea armatei. Organizația dualistă a monarhiei noastre aduce eu sine, ca, voindŷ a studia situația ei, sē ne ocupămŷ și de necasurile celorŷ din Cislaiania austriacă.

Neajunsurilorŷ, de cari suferē poporațianea intrēgă din partea de dincolo a monarhiei, le-a datŷ expresiune ŷilele acestea organulŷ Cehilorŷ „Politik“ intr'unŷ articolŷ intitulatŷ: „așa nu mai merge!“ care produse unŷ viu rēsunetŷ în tabēra opoziției germane.

Cearta dintre naționalități a luatŷ — ŷice numita fōiă — în Austria nisce proporțiuni ne mai suportabile. Separarea chimică a elementelorŷ naționale face din ŷi în ŷi cele mai dure-rose progrese.

„Acēstă separare nenaturală — continuă „Politik“ — serbeză ađi orgii formale, mai multŷ sēu mai puținŷ pretutiudena, unde se află diferite naționalități. Aici nisce consilieri comunali germani eschidŷ pe candidații slavŷ dela tōte posturile orașenesci, colo se punŷ birturi și localități de pretrecere, din punctŷ de vedere naționalŷ, pe lista de proscripție. Cetățenii oneia și aceleiași țeri, cari prin interesele lorŷ comune suntŷ avisați la cea mai strinsă legătură, suntŷ cu forța desbinați și indușmaniți din nisce preținse considerațiuni naționale. Până în sanctuarulŷ familiei străbate cērtă națională și nu cruță nici unŷ tērimŷ. Nu se mai pōte ridica unui poetŷ unŷ monumentŷ, fără ca sē se aprindă cērtă națională, și cele mai încurcate cestiuni arheologice și paleografice ale sciinței degenerēză îndată în certuri rēutăciōse, în cari jōcă rolulŷ lorŷ principalŷ invidia și pofta de calumniare. Dēcă unŷ străinŷ va studia aceste relațiuni, trebe sē ajungă la convinșionea, că Austria nu este locuită de frați, cari suntŷ alipiți prin iubire și credință, ci totŷ numai din antagoniști inversunați, cari caută setoși orice pricină de cērtă; întristatulŷ cetățenŷ alŷ acestui statŷ însē înțelege pe deplinŷ, că așa nu mai merge“.

Era naturalŷ, ca foile Nemțilorŷ centraliști sē exploateze în favorulŷ politicei lorŷ, contrare împēcării naționalitățilorŷ, articolulŷ de mai susŷ alŷ organului cehicŷ.

Le a venitŷ în ajutorŷ și o fōiă polonă din Lembergŷ, „Dziennik Polski“, care vorbindŷ despre rezultatulŷ misiunii cabinetului Taaffe ŷise, că programa acestuia de a împēca naționalități a fostŷ una din cele mai false programe politice-parlamentare, de orecē o asemenea împēcare e trēba naționalitățilorŷ însași și a conducătorilorŷ lorŷ. Comitetele Taaffe, ŷice fōiă polonă, numai aceea a dobēdit'o, că Nemții s'au constituitŷ într'o partidă națională exclusivă, și formarea clubului germanŷ este în prima liniă meritulŷ sēu vina sistemului Taaffe.

La's că nici una din partidele drepte nu e mulțamită cu privire la aspirațiunile ei, dēr apoi nimenŷ nu va ŷice că Nemții suntŷ mulțamiti, din contră tōte semnele arată, că nemulțamirea între ei ia dimensiuni totŷ mai mari. Și totuși Taaffe n'a voitŷ alta decătŷ a pune la cale o împēcare generală. De aceea, încheiă fōiă polonă, misiunea lui Taaffe n'a rēușitŷ și acum dēnsulŷ începe a se retrage pe față și fără rezervă.

Suntŷ în adevērŷ unele semne, că comitetele Taaffe a mai cărnitŷ puțințelŷ și spre tabēra Nemțilorŷ, ca să nu fiă prē amăriți. Acēsta s'a simțitŷ din atitudinea autoritățilorŷ la întrunirea adunării generale a Schulvereinului germanŷ din Austria și Nemții susținŷ, că numirea ministrilorŷ Gautsch și Bacquehem indică deja o însemnată schimbare politică în cabinetŷ.

Cu tōte acestea însă comitetele Taaffe pare a

fi încă departe de a renunța la misiunea sa, și cātŷ pentru Cehŷ, Poloni ș. a. ei nu numai că nu s'au descurageatŷ, ci de când cu schimbările personale în comandamentulŷ armatei din Ungaria ei speră și mai multŷ, că la încheierea noului pactŷ cu Ungaria vorŷ isbuti cu pretensiunile lorŷ. Foile cehice s'astēptă ca și sigur că votulŷ Reichsrathului în cestiunea petrolului va trebui sē fiă primitŷ în cele din urmă de cātră guvernulŷ ungurescŷ și că vorŷ isbuti Cehii și cu pretențiunile lorŷ în privința Băncii.

Vomŷ vedē ce va mai fi. Deocamdată putemŷ constata mari nemulțamiri dincoace și dincolo de Laitha și, ceea ce este mai tristŷ, o stare de lucruri neisprăvită. „Politik“ e de părere, că Cehii vorŷ trebui sē arboreze steagulŷ autonomistŷ și sē inițieze astfelŷ o acțiune politică energică a federalismului în contra centralismului ca astfelŷ luptele sē fiă transplântate de pe tērēmŷ naționalŷ pe celŷ politicŷ. Ori cum va fi însē, nu credemŷ că desbinarea va putē înceta în curēndŷ. Nu se pōte face în câțiva ani ceea ce s'a neglijatŷ într'unŷ secolŷ.

Cestiunea armatei în Ungaria.

Scirile aduse de „Neues Pester Journal“ se desmintŷ din partea oficioșilorŷ. „Coresp. pol.“ asigură, că d. Tisza va rămānē la moșia sa în Geszt până la 31 Iuliu, când va sosi în Pesta, unde va sta până la 15 Augustŷ și va pleca apoi la băile de mare în Ostenda. Se desminte și fama după care ministrulŷ-președinte Tisza ar aveau de gândŷ a pleca la Viena. Cātŷ pentru pensionarea generalului Edelsheim asigură corespondentulŷ ŷiarului N. fr. Presse, că Tisza a avutŷ de mai înainte cunoștința de ea; dēr despre avansarea generalului Ianski ministrulŷ președinte sē nu fi sciutŷ nimicŷ. Și tocmai acēstă înaintare a produsŷ amărăciunea cea mai mare în Ungaria, de aceea sē și silescŷ oficioșii de ai slăbi importanța, calculandŷ că numai puținŷ generali suntŷ, peste cari a săritŷ Ianski avansandŷ la postulŷ de divisionarŷ.

Pe când ŷiarulŷ „Nemzet“ tace, presa opozițională continuă a striga că nația maghiară este în pericolŷ. „Pesti Naplo“ ŷice, că Tisza voiesce sē trāgānescă lucrulŷ, în credință, că în timpŷ de douē luni iritațiunea se va domoli și astfelŷ anunțarea unei interpelațiuni va deveni superfluă; Tisza se face că nu vede și că nu aude. „Egyetertes“ observă: „Aceste suntŷ dēr rezultatele guvernului, care a fostŷ premăritŷ prin iubileulŷ din anulŷ trecutŷ. Tēra pōte vedē acum din exemple practice ce valōre au avutŷ declarațiunile acele, cari au formatŷ titlulŷ strălucitŷ alŷ iubileului. Acēsta este dēr „stabilitatea guvernului“, care avea sē însemneze întărirea cōstițiției maghiare și inviolabilitatea ideei de statŷ maghiarŷ. Acesta este omulŷ de statŷ de care însē nu se pōte lipsi țera și care pretinde a avea o pozițiune tare în încrederea națiunii și a corōnei!“ Cu aceste cuvinte ironice sbiciuesce fōiă stāngei extreme guvernulŷ Tisza.

„Neues Wiener Tagblatt“ primesce din Peșta o corespondență în care după ce se descriu tōte fazele afacerii Ianski și se accentuēză că ministruluiŷ-președinte i s'au fostŷ adusŷ din tōte părțile omagie pentru cunoscuta sa declarațiă ca unui suveranŷ, se afirmă că prin înaintarea generalului Ianski cercurile decisive au avutŷ de scopŷ a sdruncina credința ce să lățise în Ungaria despre atotputernicia d-lui. Tisza.

Austro-Ungaria și Muntenegru.

„ŷiarului „Bosnische Post“ i se scrie din Cetinje, că cei din Viena se pare în fine că s'au săturatŷ de continuele neajunsuri dela granița herțegovino-muntene grēnă pricinuite de tâlhari și că s'arŷ fi folositŷ de prezența prințului Nichița în Baden, lângă Viena, spre a-i face seriose reprezentațiuni. În ŷilele acestea a sositŷ adecă în Cetinje unŷ avisŷ telegraficŷ alŷ prințului, ca sē se pună mâna în fine pe acei rēulfăcători, cari în timpulŷ din urmă au făcutŷ nesigure prin escursiunile lorŷ tâlhăresci ținuturile mărginașe cu Muntenegru. S'au

și trimisŷ în adevērŷ 300 de ostași muntenegrenŷ sub conducerea duorŷ căpitani, cari au cutrieratŷ demonstrativŷ munții dealungulŷ granițelorŷ, fără sē afe însă ceva.

Rusia și tratatul din Berlinŷ.

„Nowoje Vremja“ sērbătoresce ŷiua aniversară a tratatului din Berlinŷ cu următoarele espectoratiuni, care ne dau orecē care luminează asupra viitōrei politice rusesci:

În Berlinŷ au câștigatŷ puterile vestice asupra Rusiei o victoriă diplomatică nesăngerōsă, mulțamită numai împrejurării, că n'amŷ avutŷ noi destulŷ curagiu; acolo a nimicitŷ Europa sēmēnta, ce rēsărea frumosŷ, a jertfelorŷ făcute cu abnegațiune de poporulŷ rusŷ pe câmpiile Sērbiei, Bulgariei și Armeniei și diplomația noastră a lāsātŷ de au pututŷ lua lucrurile în Berlinŷ unŷ astfelŷ de cursŷ, încātŷ Europa a pututŷ pāși ca conducătoare a destinelorŷ ostului slaviceŷ, pe când Rusia a trebuitŷ sē rămānă privitoare neimpărțită a propriei sale victorii. Cu tōte astea Rusia — abstrāgendŷ de Germania, care n'ar avē nici unŷ interesŷ în peninsula balcanică — singură s'a ținutŷ de tratatulŷ din Berlinŷ. Curēndŷ după subscrierea tratatului, se dete pe față, că Anglia încheiase cu Turcia în ascunsŷ o convențiune separată, care i aduse în stăpānire Ciprulŷ. Toți au murmuratŷ, dēr cu tōte astea s'a hotărītŷ, ca tratatulŷ „sē se considere ca esistandŷ de jure în putere“. Fără a se ține în sēmă acēsta, alte puteri au urmatŷ esemplului Angliei: Franția răpi Turciei Tunisulŷ; Italia își câștigă pozițiuni militare la Marea-Roșă; Austro-Ungaria se geră ca deplină stăpānă pe provinciile încredințate ei spre administrare; apoi ocupă Anglia Egiptulŷ; chiarŷ prințulŷ Bulgariei își însuși teritoriul turcescŷ, înghițindŷ Rumelia ostică; și de altă parte reformele, puse de multŷ în perspectivă, în Armenia și Macedonia nu s'au executatŷ, totŷ așa de puținŷ ca regularea Dunării la Porțile de ferŷ. Și cu tōte astea, tratatulŷ din Berlinŷ esistă mai departe, se ține de basa juridică a situațiunii internaționale în Orientŷ! Rusia singură ar avē așa-dēră încă dreptulŷ, d'a sta pe lângă împlinirea hotăririilorŷ tratatului de Berlinŷ, fiindcă până acum ea singură s'a ținutŷ de elŷ. Și totŷ așa decŷ și protestele, ce se ridică chiar de puterile, cari au călcatŷ tratatulŷ, n'au nici o putere internă. Oțērirea îmbufnată a vestului pentru desființarea porto-francului Batum dovedesce numai că, dēcă tratatulŷ din Berlinŷ nu le impune forță în nici unŷ modŷ celorlalte puteri, și într'aceea nici Bulgariei, dēcă puterile semnate ilŷ calcă deja în momentulŷ născerei sale și și mai târșiu, în cursŷ de optŷ ani, au făcutŷ continuu același lucru — dovedescŷ, ŷicemŷ, că ele încă totŷ de acelu spiritŷ de înșelăciune și de violare morală suntŷ insufleteite, de care s'au lāsātŷ a fi conduse la congresulŷ din Berlinŷ, și că contrarii noștri încă totŷ speră sē elupte victorii asupra Rusiei cu acēstă armă necuviincōsă.

Trebuia sē clarificămŷ pe onorata Europă, cum înțelegemŷ noi o „călcare“ a tratatului din Berlinŷ. Naturalŷ că nu în Batum și peste totŷ nu pe teritoriul rusescŷ se cade sē caute Europa o călcare de drepturi sfinte; drepturile popōrelorŷ se calcă în piciorē de Europa pe peninsula balcanică, pe care o avea în vedere tratatulŷ din Berlinŷ; în raporturile sale cātră Rusia, Europa nu vrē sē stea pe nici o basă de dreptŷ. *Ne-poftitei epitropii trebe în fine sē i se pună capētŷ. Când va veni odată cestiunea tratatului din Berlinŷ pe tapetŷ, atunci contrarii noștri vorŷ înțelege, că a-lŷ călca în sensŷ rusescŷ însemnēză: a nimici acestŷ monumentŷ alŷ minciunei și alŷ violōrei, a i arunca Europii sdranțele lui în față, pentru ca vântulŷ sē le sufle departe și sē le ducă d'acolo, sdranțele și spiritulŷ, ce s'a încuibatŷ în acestŷ documentŷ plinŷ de rușine, urgisitŷ de Rusia și de tōtă lumea slavă.*

Intr'aceea însă tratatulŷ din Berlinŷ rămāne, așa cum e, ca și mai nainte, basa formală pentru tractări diplomatice...

Rusia și Bulgaria.

„Sswjet“, ocupanduse de afacerile bulgare, ajunge la convingerea, că autorități diplomatice

rusesă din Bulgaria trebuie să au știut de evenimentele ce se pregăteau în Filipopol.

Vina poate să cadă asupra prințului Bulgariei, d'ce a făcut generalul rus, care era atunci ministru de război bulgar? Dacă Rusiei nu i-a plăcut mișcarea, era de ajuns o vorbă a prințului Cantacuzen și o singură telegramă către toți atașajii militari din țară, cari erau toți Ruși — căci totă armata bulgară se afla în mâinile Rușilor — și cu toate poruncile lui Caravelov și chiar ale principelui, nici un comandant nu și-ar fi scos trupele din casarmă. O vorbă numai: „Nici un pas din loc!“ era de ajuns și revoluționea nu s'ar fi făcută... Său că în timpul de șapte ani, câtă am avut o poziție dominantă în Bulgaria, n'am lucrat după un program precis, corespunzător intereselor noastre de stat și naționale, său că diplomația noastră a lăsat să ajungă lucrurile unde stau acum. Se presupune că s'a lucrat astfel în urma vr'unei inoelii cu statele vecine, pe care noi n'o cunoștem, altfel nu se poate explica lucrul. D'ce dacă e așa, de ce ne desbinăm cu Bulgarii și i grădădim cu imputări? De ce adăncim și mărim noi cu mâinile noastre prăpastia dintre ei și noi, neținându-se de simpatie, ce necondiționată și nendiosă există între Bulgari și Ruși? Pot să lucreze Germanii și Austriacii în contra noastră — asta o înțelegem foarte bine — d'ce de ce să păgubim și să nimicim noi înșine propria noastră cauză și a împăratului?

SCRILE DILEI.

P. S. Sa Metropolitul *Miron Romanul* a adresat oficialilor protopresbiterale și parohiale din arhidieceasă și direcțiunii seminarului „Andreian“ un *cercurar*, în care le face cunoscut, că anul scolar la institutul pedagogico-teologic din Sibiu se începe la 1 Septembrie st. v.; de aceea tinerii cari doresc a fi primiți ca elevi ai acestui institut în secțiunea teologică său pedagogică și au pregătirile recerute, trebuie să și prezente suplicile lor la consistoriul arhidieceșan pe calea concernentului oficiu protopresbiteral, cel mult până la 1 August st. v.; era aceia dintre concurenți, cari vor fi primiți prin consistoriu, au a se prezenta la direcțiunea seminarială precis la 1 Septembrie st. v. spre înmatriculare și a depune acolo taca anuală de 60 fl. pentru convicț și deosebit 2 fl. ca contribuție odată pentru totdeauna pe s'ema bibliotecii seminariale. Încât privește pe elevii seminariali clerici și pedagogi, cari cu începutul anului scolar viitor intră în anul al doilea său al treilea teologic său pedagogic, ei încă au a se prezenta la direcțiunea seminarială precis la 1 Septembrie st. v. pentru a și continua cursul seminarial și tot atunci a depune taca prescrisă de 60 fl. pentru convicț.

—x—

Ministrul *Trefort* plecă la preumblare în străinătate; va visita Salzburgul, Münchenul, Parisul, Londra și cine mai știe ce locuri. Se poate că la întorcere un tren de marfă va fi încărcat numai cu ordonanțele, ce are să le pregătescă pentru toamnă.

—x—

Concertul împreună cu *representațiune teatrală* de diletanți și balu se vor întocmi în *Șomcuta mare* la 11 și 12 August 1886 st. n., de către inteligența română din fostul district Chior, din ocaziunea adunării generale a „Societății pentru fondul de teatru român“. În

pausa la balu se vor reprezenta jocurile istorice române „*Călușarul*“ și „*Bătuta*“ în costume naționale. Concertul și teatrul din 11 August n. se va începe la 7½ ore, era balul din 12 August la 8 ore seara. Prețul intrării la balu 1 fl. 50 cr. de persoană, de familie de doi membri 3 fl., era pentru ceilalți de fiecare persoană 1 fl. v. a. Venitele acestor petreceri sunt destinate fondului teatral român. Programele concertului și teatrului se vor publica pe cale diaristică, și seara se vor împărți la casa. Prin acesta d'ce se face cunoscut, că on. oșpeți sunt rugați a se însinua de timpuriu la președintele comitetului arangiator, d-l *Nicolau Nilvanu* adv. în Șomcuta mare, ca să potă face dispozițiile pentru încuarterare. Toți acei on. domni, cari din erore ori din vr'unu altu motiv nu ar veni în posesiunea unei invitări de acestea, să binevoescă a se considera prin această publicare ca invitați de către: Comitetul arangiator.

—x—

D-l *B. Baiulescu*, elev al școlii de poduri și de șosele din Paris, obținându prima diplomă, a primit din partea societății inginerilor, vechi elevi ai școlii, un premiu în cărți, în valoare de 150 franci.

—x—

„Resultatul *esamenului din limba maghiară* a învățătorilor noștri în estu anu, pus în față cu cel din anul trecut, e mai îmbucurător, d'ce în genere totuși trist, scrie „*Telegraful*“. După cum suntem informați, din cei cari s'au supus în estu anu au trecut calificat 83 și au fost respinși 25.

—x—

Numărul oșpeților dela băile *Vâlcele* se sue la 191.

—x—

„*Ellenzek*“ scrie, că se află în Clușiu un Némțu orologier, care este totu odată și optic și care de mai mulți ani mănăncă „pâne ungurescă“ și cu toate acestea pe marfa lui poartă numele de „*Iohann Husznik* în Klausenburg.“ „Ar fi bine, adaugă foia ungurescă, d'ce publicul nostru i-ar da să înțelegă, că acum se află între munții orientali ai Ungariei și nu în Flandria.“ — Ar fi bine când cei dela „*Ellenzek*“ ar înțelegă, că numitul Némțu nu mănăncă pâne ungurescă, ci *pânea muncii sale*.

—x—

Aprupe de satul *Valea Boului* lângă *Caransêbeș* pe când trenul Orșova-Budapesta mergea spre acest oraș, un călătoru cădu din vagon între șine. Se presupune, că era un Francesu călătorul. Brațele i-a fost despartite de corp, picioarele sfărâmate. S'au găsit la el diferite documente și scrisori, 7000 franci în bilete franceze de bancă și câteva monede de aur austro-ungare.

—x—

În săptămâna acesta au plecat din *Iasi*, d'ce „*Lupta*“, două transporturi de *emigranți evrei*. Unul de 164 de persoane, și altul de 72 persoane. Mii de coreligionari i-au însoțit la gară.

Cartierile israelite din orașul Iași precum: Podu-Roșu, Tergu-Cucului etc. sunt într'o adevărată febră. se formează asociațiuni de câte 20—30 familii pentru a suporta în comun cheltuielile de transport. Un evreu din Podu-Roșu, ce avea să emigreze, voi să vină cu biletele din casă. Nu i se oferî însă mai mult decât 6 franci. Indignat de acestu prețu derizoriu, el luă

toate lucrurile din casă, precum: scaune, pat, masă, etc. le făcu grămadă în curte și le dădu foc.

—x—

D-șora *Mița Bilcescu*, care urmează cursul de drept dela facultatea din *Paris*, prezentându-se în săptămâna trecută la concursul de dreptul român, instituit de comuna Parisului, a obținut premiul I, consistând într'o medalie de aur și 2000 franci, scrie „*Răsboiul*“. D-ra Bilcescu a renunțat la cei 2000 fr. în folosul studenților lipsiți de mijloce.

—x—

Congresul *studentilor* universitari din România se va ține în anul acesta la *Berladu*, la începutul lunii Septembrie.

—x—

Cetimă în Țările din București: D-l *Leopold Ludvig*, proprietarul fabricii de flanelă și postav din *Brașov* s'a prezentat primăriei din *București*, arătându hotărârea s'a de a și muta aci fabrica. D-sa a cerut primăriei un loc la Grădina-cu-Cai. Consiliul comunal a cerut avisul consiliului de igienă, care a opinat ca fabrica să fi pusă în josul capitalei, pentru că scursora apelor dela fabrică să nu jienescă întru nimic pe *Bucureșteni*.

—x—

La *Babadag* în Dobrogea s'au descoperit mai multe monumente cu inscripțiuni romane. Autoritățile locale au fost însărcinate cu desgroparea și trimiterea lor în București.

Limba română în școlile catolice din România.

Sub titlul acesta am publicat în numărul de ieri un articol al părintelui Dr. *Demetriu Radu* dela arhidieceșă din București. Acestu articol l'a publicat și „*Voința Națională*“, care cu câte-va zile mai înainte publicase un articol de totu vehement în contra pastoralei Monseniorelui Palma. „*Românul*“ relevându această împrejurare se mărginesce a cita pasagiul din urmă al articolului d-lui Dr. *Radu* d'icând:

„Vedem cu plăcere în acel articol și luăm act, că în școlile arhidieceșă catolice limba, istoria și literatura română sunt cultivate cu iubire.“

Nu cu aceeași plăcere ia act de articolul părintelui *Radu* d'iarul „*Epoca*“, care asemenea e mult cetit în România și care afară de acesta a fost cel dinteu d'iar, ce a pornit lupta în contra pastoralei Monseniorelui Palma.

Părintele *Radu* este un fiu al arhidieceșă române unite din *Ardeal* și prin urmare trebuie să ne intereseze ceea ce se vorbește despre el și despre activitatea lui în foile principale din România. De aceea reproducem partea din urmă a răspunsului „*Epoci*“ la articolul părintelui *Radu*.

După ce impută „*Voința Națională*“ inconsecință d'icând, că articolul contra lui Palma s'a furișat în colonele sale numai în absența ministrului *Sturza*; și după ce arată ce bună primire a avut *Mr. Palma* la episcopatul maghiar și că cardinalul *Haynald* i-a dat 10,000 fl. pentru trebuințele propagandei catolice; și că acum după întorcerea d-lui *Sturza* „*misio-*

FOILETONU.

Unu capitul despre mânia.

Totu ce se poate d'ce și atribui ca rău afectului mănii s'a cercetat încă din vechime omnilateral de către filosoful *Seneca* în renumita sa scriere: „*De ira*.“ Acestu mare stoic condamnă mânia în tota privința. El ar fi voit să stărpescă din sufletul nostru cu desăvârșire orice aplicare a patimii și cu deosebire mânia. Aristotele din contră, — nu o voescă acesta. El susține, că mânia ar fi adesea un puternic imbold spre fapte distinse. Așa se vede, că a cugetat și *Socrate*, care d'ise că e foarte salutar, ca omul să se simtă câte odată mânia. Unu altu cugetător, avut în spiritul lui, a numit curagiul din mânia calitatea cea mai intimă a sufletului omenesc. Și în faptă cu câtu posedă omul unu modu de gândire și de sensibilitate mai adânc, — cu câtu iubescă mai tare virtutea și frumosul; cu atât este el mai profund atins de mânia și d'unu legitimu disgustu estetic. La uful tonurilor false, pe cari unu om necult le ascultă cu o răbdare nepăsătoare, unu specialistu fin s'aprinde d'o mânia legitimă. Din contră omenilor flegmatici, cari nu se pot însufleși de nimic, nu le vine să se mânia mai niciodată, ba nici măcar pornire spre mânia nu au și această împrejurare nu este nici unu semn bun pentru ei.

Cine nu se mânia de nimic, acela nici nu se poate entusiasma niciodată de nimic. Curagiul din mânia într'unu grad anumiț îl putem considera ca o probă nemincinosă, cu care s'ar pute măsura țaria inimei și a caracterului. Numai acela, care este tare în cele bune pe calea virtuții, poate fi atins, se poate simți ofensat, poate avea în sufletul său o aversiune, unu disgust crâncen cu care relele ce se semănă și se culeg în calea virtuții. Răbdarea și pre îndelunga toleranță — durere — ne conduce adeseori către unu indiferentismu nejustificabil, său sunt chiar urmarea și rezultatul nepăsării. Toți omenii, cari se entusiasmă pentru totu, ce e nobil și sublim, pentru totu ce e demn de iubire: toate caracterele distinse se aplică spre mânia.

Oricine își aduce aminte de eroicii antelupători ai credinței. Chiar *Mântuitorul lumii*, *Christos*, vedându tărăniile fariseilor, în accente de mânia i-a înfruntat d'icându-le „*Pui de vipără!*“ Era în testamentul vechiu — *cathismele psalmistului* citim: „*Atuncea va grăi către d'nsii: Întru iuțimea sa și întru mânia sa va turbura pe ei!*“ — „*Luată învățătură; ca nu când-va să se mânia Domnul, și să perit din calea cea dreaptă.*“ — „*Când se va aprinde de grabă mânia lui etc.*“ — „*Școlă Domne întru mânia ta etc.*“ — „*Suitu-s'a fum întru mânia lui și foc dela fața lui se va aprinde, cărbuni s'au ațit delu d'nsul; că iuțime e întru mânia lui.*“ Într'altu loc — *Cathisma 6* se d'ice: „*Domne nu cu mânia*

ta să mă mustru pe mine, nici cu iuțimea ta să mă cert; că săgețile tale s'au înfipt în mine și ai întărit peste mine mâna ta; nu este vindecare în trupul meu de către fața mănii tale!“ În *Cathisma 12* se d'ice: „*Că ni-am sfârșit întru iuțimea ta, și întru mânia ta ne-am turburat; că toate d'ilele noastre s'au imputat și întru mânia ta ni-am stins.*“ — „*Cine știe puterea iuțimii tale, — și de frica ta mânia ta să o numere?!*“

Cele mai multe popore ale anticității nu se sfârșă să atribue d'ității o aplecare spre mânia. „*Eu sunt Dumnezeu vostru, Dumnezeu mănios.*“ — „*atunci se aprinse mânia Domnului,*“ se d'ice despre *Iehova*. De altminteră omenii aplecați spre mânia, deși sunt cam aspri la fire și în conexiuni sociale câte odată cam incomozi, cu toate acestea cei mai mulți nu sunt răi. Multu mai des, ba de regulă chiar, vei gasi între cei aplecați spre mânia caractere d'o bunătate deosebită. Cerându-mi scuse dela onor. cititor, întrebă, cine nu-și aduce aminte d'o d'icătoare, care e scosă din esperiența d'nică: „*Canii cei mai periculoși nu sunt aceia, cari latră tare, ci mai multu aceia, cari mușcă pe furis.*“ Insuși diavolul, ca să d'ic așa, se furișează în timpul nopții și caută jur împrejur să vedă pe cine ar pute să-l strice. El se ferește a se arăta spumegându de mânia. El este viclen, — umblându tiptil pe lângă cei ce voescă a-i prinde în cursă. „*Ferește-te de lingușitor,*“ d'ice poetul *Claudiu*. „*Gâlcevitorul nu-ți face ție nimic.*“ Nici nobilul prinț *Hemlet* al lui *Shakespeare* n'a putut

Cursul la bursa de Viena

din 23 Iulie st. n. 1886

Rentă de aur 4%	106 15
Rentă de hârtă 5%	94 75
Imprumutul căilor ferate ungare	154 50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	101 80
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	128 50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	120 —
Bonuri rurale ungare	105 20
Bonuri cu cl. de sortare	105 10
Bonuri rurale Banat-Timșu	105 20
Bonuri cu cl. de sortare	105 10
Bonuri rurale transilvane	105 20

Bonuri croato-slavone	105 20
Despăgubire p. dijma de vinu ung.	100.—
Imprumutul cu premiu ung.	122 90
Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	125 50
Renta de hârtă austriacă	85 20
Renta de arg. austr.	86 —
Renta de aur austr.	119 50
Losurile din 1860	140 20
Acțiunile băncel austro-ungare	874 —
Act. băncel de creditu ung.	286 75
Act. băncel de creditu austr.	279 30
Argintulu — Galbini împărătesc	5 92
Napoleon-d'ori	10.—
Mărci 100 imp. germ.	61 85
Londra 10 Livres sterlinge	126 05

Bursa de București.

Cota oficială dela 10 Iulie st. v. 1886.

Renta română (5%)	93—	93 1/2
Renta rom. amort. (5%)	97 1/4	97 3/4
convert. (6%)	87 3/4	88 1/4
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	32—	33—
Credit fonc. rural (7%)	102 1/2	103—
" " (5%)	86 1/4	86—
" " urban (7%)	99 1/4	99 1/2
" " (6%)	91—	91 1/2
" " (5%)	81 1/4	82 1/2
Banca națională a României	500 Lei	1000 1010
Ac. de asig. Dacia-Rom.	255	260
" " Națională	210	215
Aurü contra bilete de bancă	14. 3/4	15.00
Bancnote austriace contra aurü.	2.02 1/2	2.03

Cursulu pieței Brașov

din 24 Iulie st. n. 1886

Bancnote românesce	Cump. 8.62	Vënd. 8.64
Argint românesc	8.55	8.60
Napoleon-d'ori	9.97	10.—
Lire turcesce	11.27	11.30
Imperiali	10.26	10.29
Galbeni	5.88	5.92
Scrisurile fonc. » Albina	100.—	101.—
Ruble Rusesci	122.—	123.—
Discontulu	7—10 %	pe anü.

Ioanü Pastori

face cunoscutü onoratului publicü că ađi, *Sâm-bătă în 3 Iuliu* (21 Iuniu) a deschisü

Salonulü seü

de frisatü și de parfumeriä

în piață, strada flosului Nr. 26 (casa Gross).

Pentru dómne a arangiatü unü *salonü deosebitü de dame* cu întrare separatä.

Se recomandä onoratului publicü ca unulü care are o pracsă de mulți anü în acestü orașü.

Esposița de industriä a Brașovului.

Esposițiunea se va deschide în Podulü-Bătușilorü la 8 Augustü a. c. st. n. Listele de însinuare s'au înapoiatü esposanților, și li s'a aviatü spațiulü ce-i-se vine fie-căruia.

Timpulü s'apropiä cu grabä, de aceea esposanții suntü provocați a preda obiectele de espusü amploiatului însărcinatü cu primirea lorü în Podulü-Bătușilorü dela 24 Iuliu încolo până celü mai târziu în 31 Iuliu a. c. Primirea obiectelor se va adeveri pe lista de însinuare, ce are se o presente esposantulü.

Esposanții suntü învitați se se țină strictü de terminulü de mai susü, pentru ca Comisiunea esposițiunei se-și termine lucrările la timpü, și se se pótă face deschiderea esposițiunei în 8 Augustü.

Obiectele predate în urma terminului de mai susü, se vorü primi numai în câtü spațiulü și timpulü va permite plasarea lorü.

Brașovü, 23 Iuliu 1886.

Comisiunea de însinuare a Esposițiunei de industriä a Brașovului.

1—3

Nr. 4620/886.

PUBLICAȚIUNE.

Prin isbucnirea colerei asiatice în Fiume și Triestü se ivescü și pentru patria noastră pericole, cari nu se potü trece cu vederea. Căpitănatulü orașenescü se aflä prin urmare necesitatü, ca spre cea mai posibilä deläturare a ivirei acestei bóle în Brașovü, se dispunä următorele mäsuri sanitare polițiane:

I.

În tóte birturile și ospetăriile au ca se se curețe umblătorile fundamentalü; înainte de curățire însä au ca se se desinficieze aceste umblători de cătră posesorii seü chiriașii acestorü locale prin turnarea unei soluțiunii de 1 Chilo vitriolü de ferü și 2 Chilo acidü carbolicü în 20 litre de apă. În localități mai mici și case private are se se efectueze acestä desinfectare prin cantități corëspundëtore și mai mici din amintita soluțiune.

Desinfectarea nepremersä acestei curățiri are se o aräte anteprenorulü curățirii umblătorilorü în fie-care casü singuraticü subscr. căpitănatü.

Grämădirea rëmășișilorü din bucătăriä și a altorü gunöie, cari contribue la infectarea aerului, este interdışä atâtü în curțile birturilorü câtü și în casele private.

Umblătorile din curțile birturilorü și ospetăriilorü au ca se se curețe celü puținü totü la 4 — 5 Sëptëmăni; peste totü are se se observe cea mai posibilä curățeniä a tuturorü locurilorü publice, ulișelorü, canalurilorü, umblătorilorü, đidirilorü publice și a caselorü private.

În acele curți, unde existä ciubare pentru urinü, are ca se se presare loculü, împrejurulü ciubarului, în o estindere de 1/4 metru varü de gasü și în fie-care a douë đi are se se dispunä golirea ciubarului, pedepsindu-se la casü contrarü călcarea acestei dispozițiunii cu tótä stricteța.

II.

Toți pasagerii, cari sosescü în Brașovü, locuiescă aceia în hoteluri, seü în case private, suntü de a se controla în privința sănëtaței și fie-care casü de bóla, are se se aducä îndatä la cunoscința căpitănat. orașenescü.

III.

Se concede numai vinderea remediilorü nedefectuoșe de nutremëntü și bëuturä; póme necöpte, zarzavaturü stricate și putrede etc. suntü interdışe de a se vinde.

Pentru ca amintitele dispozițiunii se se pótă efectua cu tótä stricteța, este fie-care locuitorü recercatü, ca, în interesulü binelui întregi populațiunii, fie-care inconvenientü se-lü arate celui mai de apröpe organü polițianü.

Brașovü, în 19 Iuliu 1886.

Căpitănatulü orașenescü.

Avisü d-lorü abonați!

Rugămü pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei se binevoiască a scrie pe couponulü mandatului postalü și numerii de pe fășia sub care au primitü điarulü nostru până acuma.

Domnii ce se abonézä din nou se binevoiască a scrie adresa lămuritü și se arate și posta ultimä.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS“

Nr. 1356

1886.

Concursü.

Pentru ocuparea postului de învățatorü ordinarü sistemisatü la scóla elementarä comunalä, cu limba de propunere română, din Salva, pe lângä unü salarü anualü de 300 fl. și afarä de aceea pentru cuarțirü și grădinä 100 fl. v. a. se deschide concursü. Provocü pe toți aceia, cari ar voi se ocupe acestü postü, ca până la 10 Augustü a. c. se-și trimitä la mine concursurile lorü prin respectivulü inspectorü de scóle comitatensü, fiindü scrise cu mâna proprie în limba maghiarä și română și provëdute cu timbru de 50 cr. Afarä de aceea concursurile au se fie provëdute cu testimoniu de preparandiä, documentü despre posederea limbei maghiare, precum și despre ocupațiunea de până acum; și în fine atestatü medicalü și de moralitate.

Bistrișä, 19 Iulie 1886.

Iuliu Havas m. p.

2—3

inspectorü reg. de scól.

Nr. 1263/1886

Publicațiune de licitațiune.

Din partea subscrisului pretoru alü cercului Sëliște se publicä prin acestä, cumcă tóte lemnele din pădurea de stejarü numită „Dumbrava“ de pe teritorulü comunei Săcelü se vorü vinde pe calea licitațiunei publice în 30 Septemvre a. c. la 10 öre dimineața în comuna Săcelü în presența interesanților, pe basa concesiunei primitä dela înaltulü ministerü reg. ung. de agr. comericiü și industr. sub Nr. 1889/886.

Prețulü de strigare este după operatulü de specialitate raționalü 18.260 fl. 74 cr. v. a.

Licitanții vorü avea a depune unü vadiu de 10% din prețulü de strigare, și plusoferintele va lăsa suma acestä depusä dreptü cauțiune până la încuviințarea licitațiunei.

Prețulü de cumpërare, din care compete comunei Săcelü suma de 3000 fl. și în care sumä se va computa și suma cauțiunei, se va solvi după încuviințarea licitațiunei lu o lunä de đile la mâna reprezentanțilorü orașului Sibiu.

La licitațiunea acestä se primescü și oferte în scrisü, provëdute cu vadiulü prescrișü, conținëndü apriatü primirea condițiunilorü, acestea se vorü desfaca după finirea licitațiunei verbale.

Lemnele de vëndare se clasificä în urmätorulü modü:

Nr. trupine-lorü	grosimea în cmt.	lungimea în mtr.	Lemnü de stejarü.
444	50—80	8—20	lemnü förte bunü pentru clădirü
1157	" "	" "	" bunü " "
1649	" "	" "	" bunü dër scurt " "
1511	42—90	4—16	3071 mtr. cub. lemnü bunü de focü
482	42—80	4—14	1089 " " " debilü " "

Pădurea de susü zace în depärtare de 3 Kmtr. dela drumulü țerei de căträ Sibiu, ér dela valea de unde se va începe edificarea drumului inferatü, pentru care s'a primitü deja concesiunea dela loculü mai înaltü, 5—6 Kmtr., și dela iazulü morii a comunei Săcelü 4 Km. Transportulü lemnelorü este förte ușorü și moderatü.

Deslășiri necesari se dau cu plăcere.

Operatulü tehnicü se aflä la D-lü silvicultorü alü cercului acestuia.

Sëliste, în 16 Iuliu 1886.

Pretorele cercului.

3—3